

ВИСНОВОК
про наукову повизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

на тему:

«Проблеми та методи реставрації зруйнованих під час війни об'єктів
культурної спадщини»,

здобувача ступеня доктора філософії

Віталія МОЛОЧКА

з галузі знань 19 – Архітектура та будівництво
за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування

Актуальність теми дисертаційного дослідження Віталія Молочка пов'язана з тими руйнуваннями, які зазнає культурна спадщина України в часи російсько-української повномасштабної війни. Війна максимально загострила проблеми, які існували в сфері охорони культурної спадщини. Саме тому ті задачі, які поставив перед собою Віталій Молочко, є надзвичайно актуальними, оскільки досі немає повного реєстру всіх зруйнованих і пошкоджених об'єктів по областях, об'єкти в регіонах не відцифровані і не внесені до пам'яткоохоронного реєстру, немає електронного реєстру всіх пошкоджених об'єктів з описом характеру пошкоджень. Наступна проблема полягає в зміні пам'яткоохоронної діяльності на тлі повномасштабної війни, оскільки докорінно змінилися причини аварійного стану об'єктів, а відтак це потребує розробки нових методик відновлення від руйнувань, завданих різними видами сучасної зброї. Третя проблема – це брак фінансування і четверта – це брак фахівців. Саме тому автор поставив такі задачі:

- охарактеризувати проблеми культурної спадщини часів російсько-української війни і їх наслідки;
- визначити характер пошкоджень і руйнувань від сучасних видів озброєння;
- провести підрахунок пошкоджених і зруйнованих об'єктів згідно хронології, територіального розташування по окремих областях та характеру пошкоджень;
- розробити на основі системно-структурного підходу експертні системи сфери охорони культурної спадщини і підготовки профільних кадрів реставрації під егідою ЮНЕСКО та інформаційну модель процесу підготовки профільних кадрів реставрації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Тема наукового дослідження пов'язана з такими пам'яткоохоронними і реставраційними документами, як Венеційська хартія 1964 року, Паризька конвенція про захист всесвітньої і природної спадщини 1972 року, Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи 1985 року, Вашингтонська

міжнародна хартія з охорони історичних міст 1987 року, Декларація про збереження історичних міських ландшафтів 1992 року, Конвенція про охорону і заохочення форм культурного самовираження 2005 року, Міжнародна конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини 2006 року.

Дослідження базується на таких правових документах, як Закони України «Про архітектурну діяльність», «Про охорону культурної спадщини», «Про регулювання містобудівної діяльності», на постановах Кабінету Міністрів України «Про затвердження Списку історичних населених місць України», «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць», і проєкті «Концепції національної політики щодо збереження культурної спадщини в Україні», ДСТУ-Н Б В.1.2-18:2016 «Настанова щодо обстеження будівель та споруд для визначення та оцінки їх технічного стану», ДБН В.1.2-6:2021 «Механічний опір та стійкість», Постанова КМУ № 257 від 12 квітня 2017 року. Порядок проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва.

Дисертація пов'язана з науковими програмами Київського національного університету будівництва і архітектури та Краківської політехніки ім. Т. Косцюшки (державні номери реєстрації – «Громадський простір біля пам'ятників архітектури - аналіз на вибраних прикладах» – 0220U103849, «Адаптація пам'яток архітектури» - 0220U103850).

Тема дисертації відповідає документам Міністерства культури і інформаційної політики України.

Наукова новизна одержаних результатів.

Вперше:

- проведено підрахунок пошкоджених і зруйнованих об'єктів згідно хронології, територіального розташування по окремих областях та характеру пошкоджень;

- розроблено на основі системно-структурного підходу експертні системи сфери охорони культурної спадщини і підготовки профільних кадрів реставрації під егідою ЮНЕСКО та інформаційну модель процесу підготовки профільних кадрів реставрації .

Удосконалено:

- визначення характеру пошкоджень і руйнувань від сучасних видів озброєння;

Отримало подальший розвиток:

- характеристики проблем культурної спадщини часів російсько-української війни і їх наслідки;

Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Дисертація містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених досліджень, які мають істотне значення для галузі знань 19 – Архітектура та будівництво.

Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані:

– в пам'яткоохоронних і реставраційних інституціях, які займаються збереженням історико-культурної спадщини;

– в учбовому процесі для навчання пам'яткоохоронців, експертів з оцінки культурної спадщини, митців, мистецтвознавців, реставраторів, архітекторів;

Використання результатів роботи.

Результати дисертації були опубліковані в 6 наукових працях: в фахових наукових виданнях України – 1 одноосібна стаття, в іноземних фахових виданнях, які входять до наукометричної бази SCOPUS та Web of science – 2 статті, з них 2 у співавторстві, 3 тези наукових доповідей, з них 2 у співавторстві.

Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі є самостійною науковою працею, у якій висвітлено власні ідеї та розробки автора, що дали змогу вирішити поставлені завдання.

Робота містить теоретичні та практичні положення та висновки, сукупність яких є значним внеском в дослідження, збереження і реставрацію історичних мечетей культурної спадщини України, пошкодженої під час війни. Всі результати отримані автором особисто в процесі проведення натурних обстежень і ознайомлення з джерельною базою.

Дисертація виконана на кафедрі Основ архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури, наукові керівники – доктор архітектури, професор, нострифікований доктор хабілітований Юлія Івашко, доктор філософії(історія), професор Університету Масарика (Брно) Павол Тишляр.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, зроблено висновок, що дисертаційна робота Віталія Молочка є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень.

Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

Перелік публікації за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

Результати дисертації були опубліковані в 5 наукових працях: в фахових наукових виданнях України – 2 одноосібні статті, в іноземних фахових виданнях, які входять до наукометричної бази SCOPUS та Web of science – 1 стаття у співавторстві, 2 тези наукових доповідей, з них 1 у співавторстві.

**Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації
Статті у наукових фахових виданнях України та наукових
періодичних виданнях інших держав**

1. **V. Molochko**, N. Kovtiukh, M. Pabich, T. Grzelakowski, J. Matuszewska. Questions on the Object's Authenticity in Ukraine's Restoration Sector. International Journal of Conservation Science. Volume 15, issue 2, 2024, pp.829-846. SCOPUS, Web of science.

Особистий внесок здобувача: стор. 829-833.

2. Molochko Vitaliy. Challenges of the post-war reconstruction of the cultural heritage of Ukraine. Просторовий розвиток. Вип. 9, 2024, с. 65-73. Фахове видання.

3. Молочко В.О. Експертні системи пам'яткоохоронної і реставраційної діяльності часів російсько-української війни. Містобудування та територіальне планування, Вип. 87, 2024. С.65-73.

**Наукові праці, які додатково відображають наукові результати
дисертації**

4. **В.О. Молочко**. Концепція формування науково-дослідницьких університетів як університетів. Програма та тези доповідей Міжнародного науково-технічного форуму «Архітектура. Дизайн та Будівництво: Інноваційні технології». (Київ, 15-16.11. 2023). С.276-277.

5. **V. Molochko**, N. Kovtiukh, M. Pabich, T. Grzelakowski, J. Matuszewska. Questions on the Object's Authenticity in Ukraine's Restoration Sector. Р.206. Тези XVI форуму Euroinvent – 2024 (Jasi, Romania, 6-8.06.2024).

Особистий внесок здобувача: огляд загальних проблем культурної спадщини в часи війни.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Віталія Олександровича Молочка «Проблеми та методи реставрації зруйнованих під час війни об'єктів культурної спадщини», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку

Перелік публікації за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

Результати дисертації були опубліковані в 5 наукових працях: в фахових наукових виданнях України – 2 одноосібні статті, в іноземних фахових виданнях, які входять до наукометричної бази SCOPUS та Web of science – 1 стаття у співавторстві, 2 тези наукових доповідей, з них 1 у співавторстві.

**Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації
Статті у наукових фахових виданнях України та наукових
періодичних виданнях інших держав**

1. **V. Molochko**, N. Kovtiukh, M. Pabich, T. Grzelakowski, J. Matuszewska. Questions on the Object's Authenticity in Ukraine's Restoration Sector. International Journal of Conservation Science. Volume 15, issue 2, 2024, pp.829-846. SCOPUS, Web of science.

Особистий внесок здобувача: стор. 829-833.

2. Molochko Vitaliy. Challenges of the post-war reconstruction of the cultural heritage of Ukraine. Просторовий розвиток. Вип. 9, 2024, с. 65-73. Фахове видання.

3. Молочко В.О. Експертні системи пам'яткоохоронної і реставраційної діяльності часів російсько-української війни. Містобудування та територіальне планування, Вип. 87, 2024. С.65-73.

**Наукові праці, які додатково відображають наукові результати
дисертації**

4. **В.О. Молочко**. Концепція формування науково-дослідницьких університетів як університетів. Програма та тези доповідей Міжнародного науково-технічного форуму «Архітектура. Дизайн та Будівництво: Інноваційні технології». (Київ, 15-16.11. 2023). С.276-277.

5. **V. Molochko**, N. Kovtiukh, M. Pabich, T. Grzelakowski, J. Matuszewska. Questions on the Object's Authenticity in Ukraine's Restoration Sector. Р.206. Тези XVI форуму Euroinvent – 2024 (Jasi, Romania, 6-8.06.2024).

Особистий внесок здобувача: огляд загальних проблем культурної спадщини в часи війни.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Віталія Олександровича Молочка «Проблеми та методи реставрації зруйнованих під час війни об'єктів культурної спадщини», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку

присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. Дисертаційну роботу Віталія Олександровича Молочка «Проблеми та методи реставрації зруйнованих під час війни об'єктів культурної спадщини» подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, до захисту.

2. Головою спеціалізованої вченої ради призначити:

– доктора архітектури, професора Товбича Валерія Васильовича, завідувача кафедри Інформаційних технологій в архітектурі Київського національного університету будівництва і архітектури;

Рецензентами призначити:

– доктора архітектури, професора Дьоміна Миколу Мефодійовича, професора кафедри містобудування Київського національного університету будівництва і архітектури;

– кандидата архітектури, доцента Хараборську Юлію Олександрівну, доцента кафедри теорії архітектури Київського національного університету будівництва і архітектури.

Опонентами призначити:

- доктора архітектури, професора кафедри історії архітектури і реставрації пам'яток Краківської політехніки ім. Т.Косцюшко (Польща) Кушнеж-Крупю Домініка;

- кандидата технічних наук, доцента, доцента кафедри архітектури будівель та дизайну Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Дмитренка Андрія Юрійовича.

Рішення прийнято одноголосно (за –13, проти – немає, утримались – немає).

Головуючий розширеного засідання кафедри
доктор архітектури, професор, завідувач
кафедри основ архітектури
та архітектурного проектування КНУБА

О.С.Слепцов

Секретар розширеного засідання кафедри
кандидат архітектури, доцент

кафедри основ архітектури та архітектурного
проектування КНУБА

Т.М.Ладан

Підписи О.С. Слепцова і Т.М.Ладан
засвідчую
Секретар вченої ради КНУБА

М.О. Клименко